

דיני נטילת ידים - שיעור 732

I. טעמי העניין

- א) הרא"ש כתב לפי שידים של אדם עסקניות הן ווא"א שלא יגע בכשר המטונף בלילה לזה תקנו חז"ל ברכה על הנטילה לק"ש ולתפלה
- ב) הרשב"א כתב לפי שבחר אחר השינה אלו נעשים כבריה חדש על דבר זה תקנו בשחר כל אותן הברכות שאנו מברכין בכל בוקר ולכון גם דבר זה תקנו בשחר לקדש שם ה' ולהלכה אלו תופסים כשני הטעמים לחומרה לניטילה (מ"ב ז - ח)
- ג) עוד טעם לנטילה בבוקר (מ"ב ז - ח) דידים ששורה עליהם רוח רעה בשבי שינה או בכניסה למקום ששרה שם רוח אשר אינה עוברת אלא על ידי נטילתן (פסקישושובות ז - ח) או עקב הלילה אפילו kali שינה
- ד) ויש כמה נפקא מיניות להלכה ואבואר

II. הדינים הנוגע למעשה

- א) מי שיוציא מבית הכסא צrisk נטילה אף כשהוא עשה צרכיו מהמת רוח רעה השורה שם מ"מ אם לא עשה צרכיו מותר לומר דברים שבקדושה (ספר אש"י ישראל ג"ג - י"א) ועיין במ"ב (ז - ס"ח)
- ב) לתפלה כשאין מקום אחר לטול ידיו בבית הכסא וינגbam בחוץ (אג"מ הלע"ז ח - קי"ד) אך נטילה זו אינה מועילה לسعודה (חו"א כ"ז - כ"ו)
- ג) בית הכסא שאינו הוצאה מתעכבות שם כלל ומיד נופלת הוצאה מהאסללה לחוץ כגון באווירון יש להחמיר ודינו כבית הכסא ומ"מ אם לא עשה שם את צרכיו אינו צריך נטילה להסרת רוח רעה וכן יכול ליטול שם ידיו לנטילת ידים לسعודה (ספר אש"י ישראל ג"ג - י"ד)
- ד) אינו צריך ג' פעמים כי אם בקבם מן המתה וכן דעת המג"א (מ"ב ז - ל"ט)
- ה) אלו דברים צריכים נטילה במים הקם מהמתה והיווצה מבית הכסא ומבית המרחץ והנוטל צפרניו והחולץ מנעליו והנוגע ברגליו והחותף ראשו ו"א אף החולץ בין המתים ומ"י שנגע בהם וכי שמלילא כליו והמשמש מטהו ... וכי שעשה אחת מכל אלו אם תלמיד חכם הוא תלמידו משתחה ואם ... יוצא מדעתו (שור"ע ז - י"ח)
- ו) מי שעומד בתפלה ונזכר שנגע במקום מטונף די בנקיון עפר או שמחך ידיו בכותל ומיהו אם עומד עדין בק"ש או בפסוקי דזמרה צריך לילך וליטול ידיו (מ"ב ז - ז)
- ז) הנוגע בתינוק במקום שאצל גדולים הם מקומות מכוסים צריך נטילה (ספר אש"י ישראל ז - קמ"ט בשם החזו"א) ואין כן דעת רוב הפוסקים
- ח) יש מהMRIIN שם לאחר שכבר נטל נגע בידייו של אדם שעדיין לא נטל צריך ליטול ידיו שניית (אשר ישראלי ז - הסלה י"ט)
- ט) עיין במ"ב (ל"ט - י"ד) צורך ליטול ידיו גם קודם תשימוש ובמ"ה האשה טיפול ידיה לאחר

) עיין במ"ב (ד - ג) דאם השthin בלילה וחזר לילך לישן צריך לברך אשר יצר קודם شيئا שניה
 יא) **צריך להזהיר לנשים** וקטנים שיזהרו בנטילת ידים ג"פ בסירוגין כי גם הן מתקנות
 המאכלים שלא יתמאם בידיהם אמן בעכו"ם אין לחוש דלא מקבל טומאה (מ"ב ז - ה)
 יב) אם נגע במאכל קודם שנTEL ידיו אין לאסור המאכל ואם נגע באוכל ידיחנו ג' פעמים
 (מ"ב ז - י"ז)

יג) **נעగ"ל וואס"ר לקטנים** עיין במ"ב (ד - י) דיש ליזהר אבל לא כתוב מאיזה גיל ועיין
 בש"ע הרב דמעיקר הדין אין לחוש ע"י קטנים פחות מגיל חינוך ועיין בהלכות שלמה
 (ז - חות כ"ז) ויש מהמירים לאחר המילה

יד) יש ללמד זכות על המקילין דכיון שהרמ"א (ז - ז) כתוב שאין כל מעכבות רעה והעיקר
 שהמינים יהיו מחולפין א"כ כיוון שדרך כל העולם לרוחץ ידיהם בשחרית וכל שהmins זורמים
 במשך זמן רב כרכיצה ג' פעמים (תשוכות והנהגות ה - ה) ועוד בחנויות ובמסעדות שאי
 אפשר ליזהר בכך סמכין על דברי המ"ב שלא נאסר המאכל ועוד דעת הרמב"ם דבזמן זה
 אין רוח רעה מזוקת אמן כל ירא שמים נכון לדקדק לשטוף ג' פעמים כל מיני פירות וירקות
 ושאר מאכלים אשר אינם נמאסים בשטיפה (פסקי תשוכות ז - י)

טו) **מים מגולים שהיו תחת המטה** - אין להקפיד שלא אסרו אלא לשתייה ואיפלו להדחת
 פיו וכ"ש לנטילת ידים (שער תשובה ז - ז) מותרים

טז) **יכול אדם להיות ניזוק אם ילין מי נטילה בכיתו** ולכן יש לשופכם בהקדם (שו"ע הרב
 ז - ט) אבל המ"ב לא הזירה

יז) **הישן ביום** יש להסתפק אם צריך לערוות מים עליהם ג' פעמים ויטלם ללא ברכה (ז - י)

יח) **השכים קודם עמוד השחר** ונTEL ידיו יש להסתפק אם צריך ליטול ידו פעם נוספת
 כשיօר היום להעביר רוח רעה השורה על הידיים ויטלם ללא ברכה (ז - י"ד) דאנו חוזשין
 לשיטת הרשב"א דעתם הנטילה משום דכבר קורן נעשה בריה חדשה ופ"א נעשה האדם בריה
 חדשה ולא שתי פעמים ומשום רוח רעה בלבד לא תקנו ברכה

יט) **ישן בתחילת הלילה** וكم ונTEL ידיו כדי להעביר הרוח רע להרשב"א צריך עוד הפעם
 בכoker ליטול ידו לתפלה ובברכה שלא שייך לומר שכבר נעשה בריה חדשה כשם בתחילת
 הלילה ורק להרא"ש אין צורך שוב לברך בCKER בCKER גם בזה יעשה צרכי קודם התפלה
 ויתחייב לברך לכ"ע (כח"ל ד"ס כל הלילה)

כ) **נטילת ידים מהברז** נחשב לכך אדם אמן צריך שיפתוח ויסגור בכל שפיכה ושפיכת
 (מ"ב קי"ט - ס"ד)

כא) **נטילת ידים קודם מנחה ומעריב** להרא"ש גם לשאר תפילות חייב בנטילה משום
 דסתם ידים עסקניות הן אבל להרשב"א הדעתם משום בריה חדשה אין צורך נטילה וגם
 אין כאן הטעם משום רוח רעה ועיין במ"ב (ז - ה) דלחומרא אלו תופסים שני הטעמים

רפסודלי רפאים כאלו ל כטבנלי גלויא ג"ר שקה ארכט"ס"ה אראיא ארכט, האלה רחל ג"ר לרטון מילק הנקה ס"ה
 גלויא רפאים כאלו פ' קי' ל' צ'ס' קאה ג"ר כטבנלי ג'טבנלי ס"ה